

Camelia Burghel, *Repere de cultură tradițională sălăjeană*, Editura Porolissum, Zalău, 2006, (Maria Lobonț Pușcaș)

Vom analiza în cele ce urmează o apariție de excepție în etnografia românească „un demers cultural necesar” așa cum spune și dr. Sabina Ispas, datorat cunoscutei etnografe dr. Camelia Burghel. Autoarea nu este la primul volum notabil de etnografie a nord-vestului Transilvaniei însă, acesta pare a fi cel mai complex, aici sunt abordate importante probleme de antropologie, etnografie și muzeografie. Cercetător științific principal în cadrul Muzeului din Zalău, dr. Camelia Burghel vine cu acest volum în sprijinul specialiștilor interesați de zona studiată de autoare, dar și de zone apropiate.

După cum spune și titlul „Repere de cultură tradițională sălăjeană” avem de a face cu o lucrare complexă, monografică a Sălajului realizată într-o manieră deosebit de modernă, aducând în discuție concepte teoretice, legislative și practice. Abordarea din perspectivă europeană a conceptelor: globalizare, identitate culturală, patrimoniu cultural, alteritate, multiculturalitate, cu referire directă la cultura sălăjeană, conferă de fapt valoare acestui demers științific. Autoarea are o percepție categorică a tot ce înseamnă patrimoniu material și imaterial sălăjean și național, ea consideră: „Cultura tradițională și/sau populară este definită ca un ansamblu de creații fundamentate pe tradițiile culturale, exprimate la nivelul grupului, producții care răspund expectanțelor comunității și care definesc pe aceasta, ca expresie a identității sociale și culturale, transmisă pe cale orală. Măsurile de salvare și protejare a acesteia sunt generate prin intenționalitatea grupului, și la nivelul acestuia, fie că este vorba despre un grup social de tipul familiei sau comunității locale, fie că este vorba de grupuri mai largi, organizate pe criterii speciale: profesional, național, religios, etnic, regional”¹.

În cele 245 de pagini autoarea are în vedere toate elementele constitutive ale culturii tradiționale a cărui actant principal este omul (femeie și bărbat), creator și beneficiar a tot ce este valorizat sau necesită a fi teaurizat. Lucrarea este structurată pe patru secțiuni: - prima secțiune este dedicată elementelor de identitate culturală, patrimonială în contextul globalizării; - a doua secțiune are în vedere câteva momente semnificative ale folcloricității sălăjene, fiind aici prezentate cele mai semnificative culegeri de folclor din arealul mai sus amintit; - a treia secțiune este după părerea noastră partea cea mai deosebită, aici autoarea realizează o prezentare deosebită a patrimoniului cultural sălăjean, transmițând cititorului un dublu mesaj, punctul de plecare este patrimoniul Muzeului Județean de Istorie și Artă din Zalău, Camelia Burghel face cale întoarsă dinspre obiectele din colecțiile muzeale spre locul lor de origine, de creere și utilizare. Această abordare deosebită oferă o prezentare deosebită a instituției muzeale (a patrimoniului și a acțiunilor de păstrare, conservare și valorificare pe care angajații acestei instituții le desfășoară); - o ultimă secțiune este dedicată obiceiurilor și tradițiilor sălăjene, analizate din aceeași perspectivă modernă, europeană, aici sunt prezentate din perspectiva rolurilor și a statutului toate momentele vieții cotidiene, totul este analizat având în vedere rolul femeii și rolul bărbatului în cultura tradițională; - albumul foto vine să completeze cu succes demersul teoretic al acestei lucrări deosebite. Singurul „defect” al acestei lucrări este, după părerea noastră, forma editorială, deși foarte modernă și occidentală, ea este destul de incomodă lecturării, sigur valoarea conținutului minimalizând acest inconvenient.

Această lucrare va fi cu siguranță un instrument de lucru deosebit de util, multă vreme de acum înainte, pentru toți cei interesați de patrimoniu cultural, de cultura tradițională sălăjeană. Ceea ce ne putem dori pentru viitor este o nouă lucrare valoroasă pe care autoarea să ne-o ofere cât mai curând.

---

¹ Camelia Burghel, *Repere de cultură tradițională sălăjeană*, Zalău, Ed. Porolissum a Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău, 2006, p. 14.